

Voorwoord bij de eerste druk

Al vele jaren was er behoefte aan een leerboek Hematologie voor verpleegkundigen dat – naast het Oncologie handboek voor verpleegkundigen – aanvullend gebruikt zou kunnen worden voor de specifieke problematiek van de patiënt met een bloedziekte. De eerste druk is nu, dankzij de bijdrage vanuit heel Nederland en een deel van België, gereed. De kracht van deze editie is dat elk hoofdstuk is geschreven door zowel een internist-hematoloog als een verpleegkundige. Waar toepasbaar zijn de verpleegproblemen uitgewerkt volgens de gezondheidspatronen van Gordon. Vrijwel elk hoofdstuk wordt ingeleid door een casus, die in de loop van het hoofdstuk vaak weer terugkomt. Om herhaling en overlap te voorkómen, is aan het eind van het boek een apart hoofdstuk toegevoegd, waarin alle ziekteoverschrijdende verpleegkundige aspecten zijn samengevoegd.

Na een inleidend hoofdstuk dat de bloedcelvorming beschrijft, komen vervolgens alle hematologische ziektebeelden aan bod. Niet alleen alle hematologische maligniteiten (de acute en chronische leukemieën, de myeloproliferatieve aandoeningen, de Hodgkin en non-Hodgkin lymfomen en het multipel myeloom in de hoofdstukken 5 tot en met 9, maar ook de goedaardige hematologische ziekten, zoals bloedarmoede (hoofdstuk 2) en bloedings- of stollingsstoornissen (hoofdstukken 11 en 12) worden uitgebreid besproken. Natuurlijk wordt veel aandacht besteed aan autologe en allogene stamceltransplantatie (hoofdstuk 10) en aan de supportieve care in de vorm van bloedtransfusiegeneeskunde (hoofdstukken 3 en 4) en infectiepreventie en behandeling (hoofdstuk 13). Omdat elke verpleegkundige veel te maken krijgt met specifiek laboratoriumonderzoek van bloed en beenmerg, en omdat er ook vaak beeldvormend onderzoek (röntgen, CT- en MRI-scans, en ook de nieuwe PET-scan) verricht wordt, is in hoofdstuk 14 plaats ingeruimd om onderdelen hiervan toe te lichten. Er wordt waar mogelijk verwezen naar relevante websites, en er is veel aandacht besteed aan het trefwoordenregister.

Wij denken dat dit boek een belangrijke aanvulling kan zijn niet alleen voor verpleegkundigen, maar ook voor fysiotherapeuten, datamanagers en andere beroepsbeoefenaren rond de zorg en begeleiding van de patiënt met een goedaardige of kwaadaardige bloedziekte. Onderdelen, zoals de transfusiegeneeskunde of supportieve care zijn ongetwijfeld informatief voor een veel grotere doelgroep dan de hematologieverpleegkundige alleen.

Onze dank gaat uit naar de vele auteurs, zonder wiens inzet en deskundigheid dit boek nooit tot stand was gekomen. Ook de stimulerende ondersteuning van de medewerkers van uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum zijn wij zeer erkentelijk. Wij hopen dat met dit boek de zorg voor de patiënt met een hematologische ziekte nog verder zal verbeteren.

Prof. dr. J.C. Kluin-Nelemans, internist-hematoloog

Voorwoord bij de tweede druk

Het leerboek *Hematologie* heeft zich direct sinds zijn ontvangst in 2006 een grote populariteit verworven. Veel verpleegkundigen hebben het boek gebruikt om zich onderdelen van de hematologie eigen te maken, of om ziekten en begrippen op te kunnen zoeken. Niet alleen verpleegkundigen, maar ook andere beroepsgroepen maakten intensief gebruik van dit boek.

De voortdurende ontwikkelingen op het gebied van de hematologie vroegen dan ook dringend om een tweede druk van dit boek. Dankzij de hulp en suggesties van velen is deze druk tot stand gekomen. U treft in deze uitgave allereerst de bekende hoofdstukken aan, die alle sterk aangepast zijn en up-to-date de richtlijnen aangeven van diagnostiek en beleid zoals die in 2013 standaard zijn van benigne en maligne hematologische aandoeningen. De hoofdstukken over acute leukemie en myelodysplastisch syndroom zijn gesplitst; het hoofdstuk multipel myeloom is compleet herschreven. Nieuwe inzichten rond de toepassing en technieken van stamceltransplantatie zijn toegevoegd.

Daarnaast is er op verzoek van de verpleegkundige beroepsgroep een aantal nieuwe hoofdstukken toegevoegd. Allereerst betreft dit een basishoofdstuk over immunologie met meerdere overzichtelijke figuren (lymfocyten, afweersystemen, HLA-systeem). Vervolgens is er nu een fraai overzicht van – in de hematologie toegepaste – chemotherapie en immunotherapie, waarbij alle standaardcytostatica, monoklonale antistoffen en moderne blokkers beschreven worden. Het slothoofdstuk (Algemene verpleegkundige aandachtspunten) is eveneens met medewerking van nieuwe auteurs herschreven en aangepast aan de moderne inzichten in de verpleegkundige zorg op het gebied van de hematologie.

Onze dank gaat uit naar de vele auteurs die allen met veel inzet en deskundigheid de tweede druk van *Hematologie* mogelijk hebben gemaakt. Wij hopen dat deze tweede druk wederom aan de verwachtingen zal voldoen en kan bijdragen aan optimale zorg voor de hematologische patiënt.

Prof. dr. J.C. Kluin-Nelemans, internist-hematoloog
E.A. Tanasale-Huisman, verpleegkundig specialist.

Hematologie

Kluin-Nelemans, J.C.; Tanasale-Huisman, E.A. (Eds.)

2013, XX, 291 p. 35 illus., 18 illus. in color., Softcover

ISBN: 978-90-313-9905-5